

ГРАВИРЕ СВ. САВЕ И СВ. СИМЕОНА НА ПАНАГИЈИ У МОНАСТИРУ ПАКРИ

У манастиру Пакри у Славонији, код Дарувара, и данас се чува неколико уметничких објеката пренесених тамо из манастира Милешево и Равне Ријеке код Бијелога Поља, приликом великих миграција нашег народа и црквених претставника, са југа на север, крајем XVII и почетком XVIII века (в. Р. Грујић, Пакрачка епархија, историско-статистички преглед, у Споменници епископа Мирона, Нови Сад 1931, 42—43).

Спољашњи изглед панагије манастира Пакре.

Међу тим објектима налази се и једна стара сребрна *панагија* (в. слику) са светим моштима. — Панагија је округла с промером од 6,2 см. Дао ју је изградити и украсити проигуман Теодосије. То нам каже лепо израђени запис на первазима оба поклопца:

Сїю панагію · и кѣ нїен · с(кѣ)тѣ · мошци | оукраси проігумєнъ Θεωδοсіє · да
мѣ ѣст' кѣ вѣчныи помень.

На горњем поклопцу изгравирани су у сребру, међу лишћем и цвећем, *С(кѣ)тѣи Сѣва* и *(Сѣи) Сѣмєи* српски. — Св. Сава је с тонзуром на темену, у кратком сакусу са крстовима, с уздигнутим Јеванђељем у левици и подигнутом десницом на благослов; а лево од њега је Св. Симеон у монашком оделу великих схимника, са шестокраким крстом у десници и, по монашком обичају, подигнутом левицом према грудима с окренутом шаком према гледаоцу. Над њиховим главама је, у сребрном овалном оквиру, лековити камен светло-смеђе боје. На доњем поклопцу, на сличан начин изгравирани су, између палма, Света три јерарха у архијерејским фелонима, са десницама које благосиљају и Јеванђељима у левицама. Над њиховим главама у једном сектору угравирана су имена: Григориј (Богослов), Василиј (Велики) и Јованъ (! Јованъ Златоусти); а под њиховим ногама је срцолик орнаменат са лиснатим огранцима.

У унутрашњости панагије, у горњем поклопцу, израђена је врло лепо, минијатурно, у дрвету Мајка Божија, раширених руку, с младенцем Христом на грудима и сигнатурама *МР | ΘΥ* и *ΙΕ | ΧΘ*; а у доњем поклопцу су учвршћене несигниране светитељске мошти оковане сребром.

Рад. М. Грујић